

Plutark om Brutus og Cæsar

Plutark (ca. 46-120 e.Kr.) var græsk forfatter. Han skrev bl.a. biografier om store græske og romerske statsmænd. Hans fremstilling bygger på ældre og nu tabte kilder.

Da Cassius undersøgte, hvorledes hans venner stillede sig til en sammensværgelse mod Cæsar, indvilgede de alle på den betingelse, at Brutus blev dens leder. Man manglede nemlig ikke styrke eller mod, men en anset person som ham til ved sin blotte medvirken ligesom at indvie og retfærdiggøre handlingen. I modsat fald ville de både – når de gjorde det – være mere usikre, og, når de havde gjort det, stå i et mere uheldigt lys. Folk ville sige, at Brutus ikke ville have nægtet at deltage, hvis handlingen var velbegrundet. Da Cassius havde spekuleret noget over dette, opsøgte han Brutus for første gang siden den ovennævnte uoverensstemmelse,¹ og da de var blevet forsonet og havde udvekslet komplimenter, spurgte han Brutus, om han havde bestemt sig til at komme i senatet den 15. marts; han havde nemlig hørt, at Cæsars venner den dag ville fremsætte et forslag om at gøre Cæsar til konge. Da Brutus havde svaret, at han ikke ville komme, spurgte Cassius: "Hvad nu, hvis de sender bud efter os?" – "Det vil da", svarede Brutus, "være min pligt ikke længere at tie, men at forsvare mit fædreland og dø for friheden." Da udbrød Cassius begejstret: "Hvilken romer vil tillade, at du dør på den måde? Tænker du ikke på, hvem du er, Brutus? Eller tror du, at det er vævere og kræmmere, der fylder dit tribunal med indskrifter,² og ikke de første og bedste borgere, der gør det? Af de andre prætorer forlanger de kornuddeling, skuespil og gladiatorkampe, men af dig forlanger de, som var det en gæld fra dine forfædre, omstyrtelse af tyranniet, og de er parate til at lide alt for din skyld, hvis du lever op til de krav og forventninger, de stiller til dig." Derpå omfavnede han Brutus og kysede ham, og da de således var blevet forsonet, begav de sig til deres venner. [...]

[Plutark beretter ligeledes om attentatet mod Cæsar, om hvem han bemærker:] Cæsar var ved sin død 56 år gammel. [...] Det herredømme og den herskermagt, han gennem hele sit liv under så mange farer havde efterstræbt og kun med så stor vanskelighed havde opnået, nød han intet andet godt af end navnet alene og den med had blandede ære hos sine medborgere. Imidlertid fulgte hans store skytsånd, den han i sit liv havde haft ved sin side, ham også efter hans død som en hævner over hans drab, og gennem alle lande og have for den og opsporede hans mordere, indtil ingen af dem var tilbage, ja selv dem, der på en eller anden måde ellers med råd eller dåd havde taget del det, nåede den.

Plutark (*Brut.* 10; *Caes.* 69.) Overs. K. Hude: *Levnedsbeskrivelser af Plutarch*, bnd. 2. Kbh. 1914-15.) Lettere sprogligt revideret og annoteret af E. Christiansen og Jesper Rosenløv.

¹ Cassius og Brutus var blevet prætorer for året 44, men ved Cæsars fordeling af deres embedsområder følte Cassius sig forbigået.

² Der hentydes her til den graffiti om oprør mod Cæsar, som blev skrevet på Brutus' embedssæde.